

ضرورت مشاوره تحصیلی

ویژگی‌های فردی و نیازهای شغلی جامعه به طور صحیح انجام پذیرد. این امر از به هدر رفتن سرمایه‌های ملی کشور و اتلاف فرصت‌ها و در نهایت از تورم یا کمبود در برخی رشته‌های تحصیلی و ایجاد مشکلات شغلی پیشگیری می‌کند.

راهنمایی تحصیلی موجب بازدهی و کارآمدی بیشتر نظام آموزشی، افزایش پیشرفت و کاهش افت تحصیلی، تقلیل مشکلات رفتاری دانش‌آموزان، ایجاد جو سالم و صمیمی بین دانش‌آموزان و کارکنان مدرسه، افزایش رضایت خاطر دانش‌آموزان و ارتقای اعتمادبه‌نفس دانش‌آموزان می‌شود.

هدایت نامتوازن دانش‌آموزان را از آسیب‌های هدایت تحصیلی نادرست دانست. یکی از مؤثرترین عوامل بیکاری در کشور هدایت نامناسب تحصیلی است که برای کاهش این تأثیر پس از استقرار نظام جدید آموزشی از سال تحصیلی جدید، دانش‌آموزان در پایه نهم هدایت می‌شوند.

مشاور تحصیلی با دانش؛ با شناسایی نقاط ضعف و قوت دانش‌آموزان به آن‌ها برای استفاده‌ی هر چه بهتر از توانایی‌های بالقوه‌شان کمک می‌کند. او همچنین با آموزش مهارت‌های مطالعه و یادگیری، روش‌های برنامه‌ریزی درسی، ارائه راهکارهایی برای غلبه بر افت تحصیلی، استرس و اضطراب امتحانات و حتی کمک به انجام یک انتخاب رشته صحیح و منطقی؛ زمینه لازم برای موفقیت تحصیلی و شغلی دانش‌آموزان و حتی دانشجویان را فراهم می‌سازد.

یافته‌های حاصله از یک تحقیق علمی حاکی از این است که ۱) میزان پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزانی که با نظر مشاور انتخاب رشته تحصیلی کرده بودند بیشتر از دانش‌آموزانی که بدون نظر مشاور انتخاب رشته کرده بودند، بود. میزان پیشرفت تحصیلی رشته‌های تحصیلی ریاضی، تجربی و فنی حرفه‌ای دانش‌آموزانی که با نظر مشاور انتخاب رشته تحصیلی کرده بودند بیشتر از دانش‌آموزانی که بدون نظر مشاور انتخاب رشته کرده بودند، بود.

هم چنین نتیجه بررسی دیدگاه‌های دانش‌آموزان نسبت به عملکرد مشاوران حاکی از این بود که بین دیدگاه‌های دو گروه دانش‌آموز (با مشاور، بی مشاور) نسبت به نقش مشاور در هدایت تحصیلی دانش‌آموزان تفاوت معنی‌داری وجود دارد. دیدگاه دانش‌آموزانی که بدون نظر مشاور انتخاب رشته کرده بودند نقش مشاور را در موفقیت تحصیلی بیشتر از گروه "با مشاور" گزارش کردند. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت همه دانش‌آموزان نقش مشاور را در هدایت تحصیلی مؤثر می‌دانستند، چون که دانش‌آموزان گروه "با مشاور" چون نقش مشاور را در هدایت تحصیلی مفید می‌دانستند موقع انتخاب رشته تحصیلی با نظر مشاور اقدام کرده بوده‌اند؛ اما امتیازات بالای گروه "بی مشاور" در نگرش سنج نیز حاکی است که این گروه از انتخاب بدون مشورت و خودسرانه خود ناراضی بوده‌اند.

«کاش این رشته را انتخاب نمی‌کردم»، «از همان روز اول هم به این رشته علاقمند نبودم»، «اگر انتخاب رشته‌ام درست بود حتما وارد دانشگاه می‌شدم»، «به اصرار معلم‌انم به رشته تجربی رفتم»، «من برای هنرستان‌ها ساخته شده بودم اما والدینم اجازه ندادند»، این‌ها جملاتی هستند که کاملاً برای ما آشنا هستند، دانش‌آموزان و یا دانشجویان و حتی بزرگسالانی که حسرت روز انتخاب رشته را می‌خورند، حسرتی که دیگر فایده‌ای ندارد.

نیاز انسان به راهنمایی و مشورت با دیگران در تصمیم‌گیری، انتخاب و بکارگیری راه‌حل‌های مناسب در زندگی بر کسی پوشیده نیست. خصوصاً در سنینی که فرد ناچار به انجام انتخاب‌های مهمی است. مسلماً چنین مشاوره‌ها و راهنمایی‌هایی کمک شایان توجهی در اقدامات درست و مناسب او خواهد داشت و از خطا رفتن راه‌ها و تصمیمات انتخابی جلوگیری خواهد نمود. بیشتر عدم موفقیت‌ها، شکست و در نیمه راه ماندن‌ها، ناشی از عدم داشتن اطلاعات کافی در زمینه موضوع و انجام انتخاب‌های نادرست است. از این رو چنانچه انجام مشاوره در زمینه‌های مختلف مثل مشاوره ازدواج، مشاوره در شرایط بحرانی، مشاوره شغلی و غیره اهمیت دارد در زمینه تحصیلی نیز حائز اهمیت فراوان است.

هدایت تحصیلی سرنوشت دانش‌آموز را تعیین می‌کند و اگر نتوانیم در این زمینه درست عمل کنیم فرد در آینده دچار آسیب و سردرگمی می‌شود. لذا باید تصمیم‌گیری واقع‌بینانه باشد. هرچه در این زمینه دقت و سرمایه‌گذاری بیشتر شود بهتر می‌توان دانش‌آموزان را هدایت تحصیلی کرد.

مشاوران در واحدهای آموزشی با هدایت دانش‌آموزان در زمینه‌های تحصیلی، تربیتی، روانی، رفتاری و شغلی؛ در موفقیت آنان نقش برجسته و بسزایی دارند. ارائه مشاوره به دانش‌آموزان موجب تسهیل در امر تصمیم‌گیری، شناخت و به‌کارگیری شیوه و راهکارهای مناسب برای حل مسائل در زندگی، افزایش اعتمادبه‌نفس و تقویت روحیه خودباوری آنان جهت دستیابی به اهداف می‌شود.

از طریق مشاوره تحصیلی می‌توان توانایی‌ها و نیز محدودیت‌های دانش‌آموزان را شناخت و از امکانات موجود حداکثر استفاده را به عمل آورد. مشاور تحصیلی می‌تواند با شناسایی دقیق استعدادها و توانایی‌های دانش‌آموزان آن‌ها را به سوی رشته تحصیلی مناسب راهنمایی کند. مشاور تحصیلی با همکاری معلم، خانواده و مسئولان مدرسه می‌تواند دانش‌آموزان را در جهت رفع مشکلات تحصیلی، خانوادگی روانی و تأمین ثبات عاطفی یاری داده و در نهایت، نیل به اهداف آموزش و پرورش را محقق سازد.

تأمین برخی دانش‌آموزان در سال یازدهم به تغییر رشته و نارضایتی برخی دانشجویان از رشته‌ی تحصیلی شاهد این مدعا است که موضوع هدایت تحصیلی در جامعه درست توجه نشده است.

اعمال برنامه‌های راهنمایی تحصیلی به طور مناسب، موجب می‌شود که توزیع دانش‌آموزان به رشته‌های مختلف تحصیلی در متوسطه و دانشگاه‌ها بر اساس

